
ІННОВАЦІЙНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ПАРК

УДК 330.3: 338.2

Смоленюк Р.П.,
ректор, к.е.н, доцент
ПВНЗ Хмельницький економічний університет

СТВОРЕННЯ БІЗНЕС-ІНКУБАТОРА В СТРУКТУРІ ТЕХНОПАРКУ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ПОТЕНЦІАЛУ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ

Постановка проблеми. У сучасній економіці відбувається істотне підвищення ролі людини в створенні суспільного багатства. Ця роль стала значно вище в порівнянні з роллю інших факторів виробництва. На думку експертів Світового банку тільки 16% економічного зростання в країнах з перехідною економікою обумовлені фізичним капіталом, 20% - природним капіталом, решта 64% пов'язані з людським і соціальним капіталом [2; 5]. А збільшення людського капіталу на один відсоток призводить до прискорення темпів зростання душевого ВВП на 1-3% [2; 5].

Дослідженнями виявлено, що частка людського капіталу у національному багатстві розвинутих країн (США, Японія, Швеція тощо) у 2-3 рази перевищує частку фізичного капіталу, при цьому спостерігається тенденція до подальшого зростання даного показника. Все це підтверджує, що освіта, наука та менталітет як складові людського капіталу, а також сам людський капітал, стали головним фактором зростання та розвитку сучасної економіки. [2, 5].

Для розбудови економічно і соціально багаті країни, забезпечення її процвітання, необхідно мати розвинутий людський капітал - освічене, здорове й оптимістичне населення, провідних фахівців, що визначають креативність та інноваційність національної економіки.

Сучасна практика підтверджує доцільність удосконалення освітнього процесу, приведення його у відповідність до існуючих реалій. Якщо раніше радикальні технічні зміни відбувались у суспільстві кожних 35–40 років, то за цих умов знань, отриманих фахівцями у навчальних закладах, вистачало майже на всю трудову діяльність. В сучасних умовах оптимальний період оновлення техніки і технологій скорочується до 4–5 років, а в окремих випадках до 2–3 років, що вимагає прискорення оновлення своїх знань. Це одна з причин, яка безпосередньо пов'язана з дисбалансом на ринку праці, та у загальному підсумку призводить до зниження конкурентоспроможності економіки країни в цілому.

Одним з напрямів вирішення існуючої проблеми є створення бізнес-інкубаторів, які є джерелом підвищення освітньо-фахового рівня населення, сприяють розвитку суб'єктів малого та середнього підприємництва. Зарубіжна практика показує, що лише протягом 90-х років ХХ століття завдяки діяльності бізнес-інкубаторів сектором малого бізнесу було створено близько 80% нових робочих місць у Європі та США. Слід відзначити, що сьогодні кількість бізнес-інкубаторів у світі стрімко зростає: на початку 90-х років їх налічувалося 200, а тепер понад 3000. В Україні нараховується лише близько 10-ти бізнес-інкубаторів, які реально працюють.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивчення історичного розвитку теорії людського капіталу, узагальнення та уточнення методологічних підходів до проблем його оцінки та нагромадження стає актуальним і є першочерговим завданням в структурі соціально-економічних досліджень. Вивчення продуктивних здібностей людини та їх ролі в суспільному виробництві має глибокі корені в історії світової економічної науки і відображено в працях багатьох економістів - У. Петті, А. Сміта, Д. Рікардо, К. Маркса, що заклали першооснови майбутньої теорії людського капіталу. Роботи чиказьких вчених Дж. Мінцера (1958 р.) і Т. Шульца (1960 р.), Г. Беккера (1964 р.) ознаменували народження теорії людського капіталу. Теоретичні основи концепції людського капіталу розроблялися Й. Бен-поре, Б. Вейсбродом, Е. Денісон, Е. Доланом, Дж. Кендрик, К. Ланкастером, Д. Ліндсейем, О. Нордхогом, Ф. Махлуп,

Дж. Оуеном, Дж. Псахаропулосом, М. Туган-Барановським [7]. Л. Туроу, Ф. Хаєком, Й. Шумпетером [8] та ін.

У сучасній економічній літературі термін "економіка знань" найчастіше використовується визначення, запропоноване фахівцями Світового банку, згідно з яким під економікою знань слід розуміти "економіку, яка створює, поширює і використовує знання для прискорення власного зростання і підвищення конкурентоспроможності" [2; 5].

Аналіз результатів останніх досліджень і публікацій підтверджує недостатнє вивчення питань створення і функціонування бізнес-інкубаторів як засобу підвищення потенціалу людського капіталу.

Постановка завдання. Метою досліджень є обґрунтування процесу створення і структури бізнес-інкубатора для підвищення потенціалу людського капіталу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Аналізуючи різні наукові підходи до визначення сутності людського капіталу помічаємо, що під цим поняттям, з одного боку, розуміють інтелект, здоров'я, знання, якість життя та інші потенційні можливості, здібності людини до виконання певного виду діяльності, тобто все те, що характеризує людський (трудоий) потенціал [2; 5]. З іншого боку, це капітальні інвестиції у навчання, оздоровлення, отримання досвіду людини [2; 5], тобто все те, що направлено на подальший розвиток людського потенціалу.

Виходячи з цього, для комплексного підходу до розуміння сутності людського капіталу необхідно враховувати вихідні показники існуючого стану людського потенціалу, а також інноваційно-інвестиційні параметри його перспективного розвитку. Визначений на такій методичній основі показник є інтегральним, який дає змогу контролювати динаміку розвитку людського капіталу. Він враховує як заробітну плату, так і інвестиції у навчання, освіту персоналу, що сприяють підвищенню кваліфікації працівника.

Динаміку розвитку людського капіталу доцільно розглядати на трьох рівнях:

– індивідуальний людський капітал (капітал окремої людини, що включає капітал здоров'я, культурно-моральний, трудовий, інтелектуальний, організаційний, підприємницький капітал);

– людський капітал підприємства (капітал на мікрорівні, що включає визнаний підприємством індивідуальний людський капітал, нематеріальні активи за балансовою вартістю, організаційний, структурний, клієнтський, соціальний капітал);

– національний людський капітал (капітал на макрорівні, що включає соціальний, політичний, природний капітал) [2; 5].

Людський капітал на макрорівні — це інтенсивний продуктивний фактор економічного розвитку суспільства, що включає освічену частину трудових ресурсів, знання, інструментарій інтелектуальної та управлінської праці.

Активізація процесів перетворення знання в безпосередньо продуктивну силу розвитку економіки і суспільства, особливо в другій половині ХХ ст., ознаменувала формування цілісної системи наукових поглядів, що отримала назву «економіка знань». Таким чином, людський капітал є головним фактором формування «економіки знань».

Теоретично будь-яку економіку, що розвивається, можна вважати економікою знань, оскільки кожна економіка створює, розповсюджує та використовує знання для забезпечення свого росту та конкурентоспроможності [2; 5].

Пріоритет людського капіталу в економіці знань обумовлений зрелим інтересом до творчим здібностям людини, їх активізації, інтелектуальної діяльності, що відповідає загальній закономірності розвитку сучасної науки.

В індустріально розвинених країнах роль науково-технічного прогресу, інтелектуалізації виробництва і активного проведення інноваційних процесів виключно велика. За оцінками фахівців, на частку нових технологій в розвинених країнах припадає до 85% приросту валового внутрішнього продукту. Завдяки високотехнологічним і наукомістким видам продукції зазначені країни займають вигідне положення в світовому господарстві та міжнародному поділі праці, особливо в умовах розширення економічної глобалізації.

В економіці, заснованій на знаннях, відбувається істотне підвищення ролі людини в створенні суспільного багатства. Ця роль стає значно більш високою в порівнянні з роллю інших факторів виробництва. Людина стає не просто суб'єктом репродуктивної праці з елементами творчості, а переважно суб'єктом творчої праці, що володіє не тільки

високорозвиненими здібностями, високим професіоналізмом та інтелектом, але і широким колом різноманітних потреб.

Суспільство знань, яке виникає як нова суспільно-економічна формація держави у ХХІ сторіччі, тісно пов'язане з особливою роллю знання у сучасному цивілізаційному розвитку. Знання сьогодні визнано вирішальним чинником еколого-економічного розвитку, інструментом інновацій, конкуренції та економічного успіху, завдяки саме якому можна створити конкурентоспроможну економіку, здатну забезпечувати сучасний рівень добробуту суспільства [4; 6].

Одним із напрямів реалізації знань в людський капітал є використання бізнес-інкубаторів.

Основне завдання Бізнес-інкубатора полягає в підвищенні і утриманні високого освітньо-фахового рівня населення, що забезпечується на засадах дистанційного Інтернет-навчання. Освічені та кваліфіковані особи здатні ефективно конкурувати на ринку праці. В нових умовах господарювання важливо забезпечити відповідну широку просвіту населення з метою активізації їх діяльності, зокрема підготовку фахівців ринкового спрямування, які користуються попитом, підвищення кваліфікації керівників і спеціалістів [1; 3].

Бізнес-інкубатор – це структура, яка допомагає підприємцям (або потенційним підприємцям) на початкових етапах. Він для тих людей, які ще не володіють критичною масою знань, досвіду та контактів для успішного ведення справи, а, натомість, мають ідеї, і хочуть їх реалізувати [1; 3].

В сучасних реаліях формування нової економіки ефективний розвиток інноваційного потенціалу особистості, повинен починатися, на нашу думку, зі шкільного віку, продовжуватися в процесі здобуття вищої та післядипломної освіти і включати в себе крім солідних теоретичних знань також практичні навички, уміння і високий рівень інноваційної культури. Саме інноваційна культура є відмінною рисою людини нового мислення, яка діє на якісно новому рівні в сучасному конкуруючому світі шляхом вироблення незвичайних оригінальних ідей, імпровізації, творчих задумів.

Бізнес-інкубатори є перш за все частиною інфраструктури підтримки малого підприємництва і одночасно інструментом економічної, соціальної, структурної і інноваційної політики. Вони можуть бути як самостійними господарськими організаціями з правами юридичної особи, які створюються, як правило, для підтримки нетехнологічного малого підприємництва, або діяти у складі технопарку та бути орієнтованими на роботу в сферах високих технологій [1; 3].

Бізнес-інкубатори за своєю структурою дуже гнучкі і можуть бути пристосовані до вирішення різних завдань, наприклад, прискорення розвитку малого бізнесу в цілому або в конкретних сферах і секторах національного господарства, вирішення проблем безробіття і підтримки соціально незахищених верств населення, впровадження і комерціалізації нових технологій та інше [1; 3].

Основна мета бізнес-інкубаторів в інтерактивному процесі - надихати людей на організацію власної справи, створювати умови, що сприяють розвитку нових компаній і підприємництва, підтримувати їх у розробленні новаторських продуктів. Головний акцент у діяльності бізнес-інкубаторів робиться на стимулюванні розвитку місцевої і регіональної економіки та створенні робочих місць. Особливо важливу роль відіграє їх створення в нашій державі, в зв'язку з низькою динамікою розвитку підприємництва [1; 3].

Недостатній розвиток підприємництва в Україні пов'язаний в значній мірі з відсутністю належної державної інноваційної кадрової політики. В сучасних реаліях формування нової економіки ефективний розвиток інноваційного потенціалу особистості, повинен починатися зі шкільного віку, продовжуватися в процесі здобуття вищої та післядипломної освіти і включати в себе крім солідних теоретичних знань також практичні навички, уміння і високий рівень інноваційної культури.

В Хмельницькому економічному університеті започатковано освітній проект «Від учня до висококваліфікованого фахівця», який передбачає створення належних умов для запровадження інтенсивного навчання учнівсько-студентської молоді на етапах «випускного класу загальноосвітньої школи – студентів ВНЗ – післядипломного періоду», з метою підготовки висококваліфікованих фахівців з актуальних спеціальностей для потреб національного господарства.

Реалізація проекту здійснюватиметься на базі інноваційного бізнес-інкубатора, який має три взаємопов'язаних підрозділи: «учнівсько-студентський бізнес-інкубатор», «стартап-інкубатор» та «технологічний бізнес-інкубатор» (рис. 1).

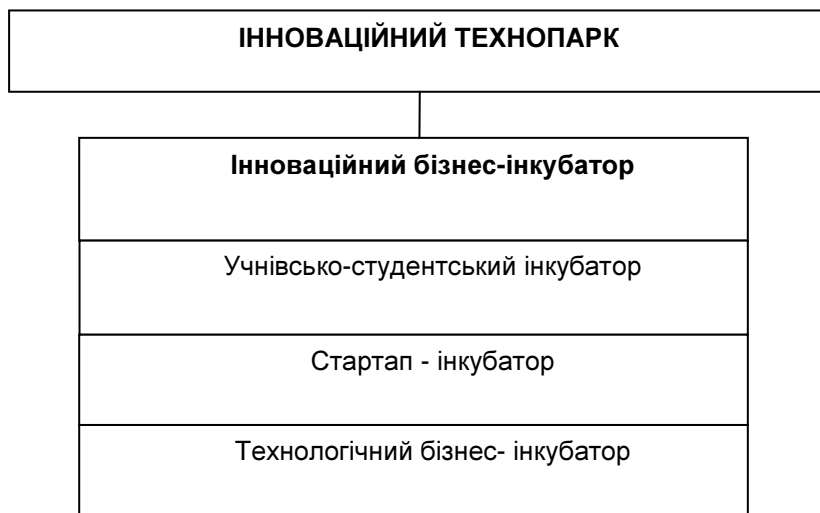


Рис. 1. Структура інноваційного бізнес-інкубатора

Джерело: власна розробка

Мета учнівсько-студентського бізнес-інкубатора(УСБІ) - виховання ініціативних, творчо мислячих, професійно підготовлених, молодих підприємців і фахівців з активною позицією в житті та бажанням досягати успіху на основі використання технологій бізнес-інкубації, що сприяють формуванню навичок майбутніх організаторів, керівників і фахівців виробництва. За період перебування в бізнес-інкубаторі його учасники отримують додаткову, поряд з основним навчанням в університеті, можливість освоїти ширші і глибші знання з актуальних напрямів відповідно до сучасних європейських вимог підготовки фахівців.

До участі в бізнес-інкубаторі залучаються за бажанням учні випускних класів загальноосвітніх шкіл та ПТУ, які є потенційними абітурієнтами ХЕУ. До завершення навчання в загальноосвітній школі учні, які стали учасниками бізнес-інкубатора, освоюють основи підприємницької діяльності, основи економіки і основи екології, а теоретико-практичне вивчення повного курсу названих предметів проходить під час навчання в університеті.

Мета стартап-інкубатора – підготовка випускників університету і одночасно бізнес-інкубатора до самостійної професійної розробки інноваційно - інвестиційних проектів, бізнес-планів та маркетингових програм з використанням інформаційних технологій, для започаткування власного бізнесу, чи реалізації їх на інноваційному ринку, або для безпосереднього впровадження у виробництво.

Мета технологічного бізнес-інкубатора – практична підготовка випускників університету і одночасно бізнес-інкубатора, з використанням стажування на базових підприємствах і Центрах Інноваційного технологічного парку, до самостійної професійної роботи на виробництві як кваліфікованого фахівця за конкретно визначеним фахом, відповідно до запитів і вимог роботодавця.

Слід відмітити, що місією учнівсько-студентського бізнес-інкубатора є: виховання ініціативних, творчо мислячих, професійно підготовлених, молодих підприємців і фахівців з активною позицією в житті та бажанням досягати успіху. Його метою є створення умов для ефективної реалізації права молоді на працю на основі використання технологій бізнес-інкубації, що сприяють формуванню навичок майбутніх організаторів, керівників і фахівців виробництва.

За період перебування в УСБІ його учасники отримують додаткову, поряд з основним навчанням в університеті, можливість освоїти ширші і глибші знання відповідно до сучасних європейських вимог підготовки фахівців.

До участі в бізнес-інкубаторі залучаються за бажанням учні випускних класів

загальноосвітніх шкіл і ПТУ. До завершення навчання в загальноосвітній школі учні, які стали учасниками бізнес-інкубатора, вивчають основи підприємницької діяльності, основи економіки і основи екології, а теоретико-практичне вивчення повного курсу названих предметів проходить під час навчання в університеті.

Учасники УСБІ поетапно освоюють і отримують спеціальні навички: з організації підприємницької діяльності і впровадження прогресивних технологій виробництва; інноваційної діяльності, інформаційних технологій і ринкової економіки, бухгалтерського обліку, аудиту і економічної діагностики підприємств; створення кооперативів, кластерних об'єднань, ринкової та інноваційної інфраструктури; здійснення бізнес-планування, експертної оцінки та інноваційно-інвестиційного проектування підприємницької діяльності; організації менеджменту і маркетингових досліджень тощо. В процесі навчання учасники УСБІ ознайомлюються з найновішими результатами вітчизняної і зарубіжної науки та передової практики.

Навчання в бізнес-інкубаторі базується на системі дистанційної освіти, яка має низку переваг і значно розширює коло потенційних учасників. Дистанційна форма навчання підходить майже всім, тому що дає можливість гармонійно поєднувати навчання та повсякденне життя.

Метою дистанційного навчання є надання освітніх послуг шляхом застосування у навчанні сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

База дистанційного навчання повністю забезпечує адміністрування системи, авторизацію користувачів, створення авторських дистанційних навчальних модулів, тестів, груп для дистанційного навчання, управління процесом навчання, проведення тестування, збереження і статистичну обробку результатів тестування та надійну систему безпеки.

Бізнес-інкубатор на засадах Інтернет – навчання розширює свою діяльність: надає ініціативній молоді можливість отримати необхідні теоретичні знання та практичні навички; створює умови для залучення партнерів, пошуку інвесторів, грантів, надає допомогу в розробці інвестиційних проектів та бізнес-планів, орієнтованих на розвиток малого бізнесу; проводить семінари-тренінги, з актуальних питань підприємництва, реформування і суспільно-економічного розвитку національної економіки, завдяки яким молоді підприємці підвищуватимуть свої шанси на успіх та стають конкурентоздатними.

В цілому система дистанційної освіти має низку переваг і значно розширює коло потенційних учасників. Підвищити свій освітньо-фаховий рівень дистанційно мають можливість особи, зокрема молодь, яка не може поєднувати навчання з роботою або проживає у віддаленій місцевості; домогосподарки; керівники; бізнесмени або студенти, що бажають паралельно одержати освіту.

В умовах інноваційного розвитку змінюється місце освіти: з транслятора знань та генератора специфічних навичок й умінь вона перетворюється, по-перше, в безпосереднього виробника знань і, по-друге, в активного учасника процесу трансформації цих знань в нові продукти, технології та послуги. Формування економіки, заснованої на знаннях, означає взаємну інтеграцію освітнього, наукового і виробничого простору.

Таким чином, використання механізму дистанційного навчання - це об'єктивна можливість переходу до високотехнологічного інформаційного суспільства, у якому якість людського потенціалу, рівень освіченості і культури всього населення постійно зростатимуть, що має вирішальне значення для економічного і соціального поступу країни.

Підсумковим етапом виходу з бізнес-інкубатора є розробка власного інвестиційного проекту і бізнес-плану конкретного напрямку підприємницької діяльності.

Випускники університету, які завершать спеціальну підготовку через бізнес-інкубатор, будуть користуватися значно більшим попитом у роботодавців на вітчизняному і зарубіжному ринках праці.

Випускники бізнес-інкубатора отримують можливість продовжувати навчання в Стартап-інкубаторі – займатися освоєнням теорії і практики з розробки інвестиційних проектів, бізнес-планів, маркетингових програм та інших документів для започаткування власного бізнесу, чи для професійної роботи на інноваційному ринку.

Оскільки стартап-інкубатор є нововведенням в інноваційному підприємстві, тому доцільно охарактеризувати історію його виникнення, становлення і сутність. Історію нововведення необхідно знати для обґрунтування подальшого ефективного їх

функціонування і стратегічного розвитку. Встановлено, що вперше термін «стартап» з'явився в США в 1939 році. Тоді поблизу міста Сан -Франциско, в долині Санта- Кларі (Каліфорнія) , сконцентрувалися майже всі підприємства і фірми , що займаються розробками в сфері високих технологій. У ті часи студенти Стенфордського університету Девід Паккард та Вільям Хьюлетт, створюючи тут свій невеликий проект , назвали цю справу стартапом (від англ. Start - up - стартувати , запускати). З часом цей стартап переріс у таку величезну і успішну компанію , як Хьюлетт - Паккард.

За визначенням у Вікіпедії : «Стартап або стартап- компанія (від англ. Start - up - запускати) - компанія з короткою історією операційної діяльності . Як правило, це новостворена фірма (компанія) (можливо, а здебільшого ще не зареєстрована як юридична особа), яка знаходиться на стадії розвитку і будує свій бізнес або на основі нових інноваційних ідей, або на основі технологій. Дана фірма створюється з метою отримання прибутку. Вона повинна мати команду до 10 осіб стартаперів (співробітників). Стартап - мабуть, один із най екстремальніших, але, безумовно, необхідних форматів ділової активності.

Важливою особливістю функціонування нової форми інноваційної діяльності є те, що стартап (стартапер) перш, ніж сісти за стіл, щоб почати писати бізнес план, повинен точно визначити: для кого і з якою метою він це робить ?; що в житті його клієнтів змінить запропонований продукт?; яка відмінність і які переваги його продукту та послуги, від тієї, що вже існує поряд?. Створити новий бізнес, запустити проект з нуля – це рівнозначно тому, що почати інше життя, змінити країну проживання та громадянство. Від людини потрібна маса організаційних, комунікативних, та й просто креативних навичок, щоб подібний проект виявився успішним

У свою чергу, роль стартапера виявляється однією з провідних в діловому процесі. Адже його проект - це закладка фундаменту нового бізнесу. І якщо фундамент виявиться хитким, то бізнес, на створення якого витрачено багато зусиль, може не втриматись. Тому стартапер, будучи знавцем того сектора ринку, на якому розгортається проект, повинен вміти ще на етапі його запуску відсіяти зерно від половини, виступаючи гарантом стабільного розвитку свого бізнес - починання. Не дивно, що в даний час на вітчизняному інноваційному ринку існує дефіцит професійних стартаперів: великі організаторські здібності не завжди поєднуються з вузько - спеціальними знаннями.

Активний процес діяльності стартап-інкубатора в підготовці висококваліфікованого фахівця розпочинається на завершальному році навчання в університеті, тобто після завершення теоретичної програми навчання. Основне завдання стартап-інкубатора – створити умови для освоєння учасником навчання практичних навичок до започаткування власного бізнесу чи роботи на інноваційному ринку. При цьому головна увага звертається на процес вибору і обґрунтування напряму підприємницької діяльності, здійснення визначення і проведення експертної оцінки інноваційної складової бізнес-проекту, формування маркетингового плану, розробка інноваційно-інвестиційного проекту і бізнес-плану з використанням інформаційних технологій..

Навчання в стартап-інкубаторі як і в бізнес-інкубаторі має свої особливості, пов'язані з тим, що: викладачі створюють умови для активного засвоєння учасниками теоретичних знань та отримання практичного досвіду, а учасники навчання переходять від пасивного засвоєння знань до активного їх пошуку та практичного осмислення.

Механізм функціонування стартапу пов'язаний з сутністю останнього. Під поняттям « стартап » розуміють запуск бізнесу. « Стартап » - це процес, який включає в себе п'ять етапів. Це « посів» (seed), запуск (startup), зростання (growth), розширення (expansion), вихід (exit). Під exit найчастіше розуміють продаж бізнесу або вихід на IPO.

Стартапи проходять наступні стадії розвитку:

- Стадія стартапу - Pre - startup : часовий період, що триває від моменту зародження ідеї до виходу товару на ринок.

- Стадія стартапу - Pre - seed : стадія, коли вже є ідея і чітке розуміння що саме треба покупцям, проте ще немає чіткого уявлення про те, як цю ідею краще реалізувати технічно і як її слід просувати, щоб вона приносила гроші, або ж є, але тільки в узагальненому вигляді.

- Стадія стартапу - Seed : посівна стадія, на етапі якої вивчається ринок, формується план стартапу, складається і виконується технічне завдання, створюється і тестується прототип, йде пошук перших інвесторів і підготовка до пуску проекту.

Завершальна стадія підготовки висококваліфікованого фахівця здійснюється в Технологічному бізнес-інкубаторі. Програма функціонування даного інкубатора передбачає продовження використання інкубаторної технології у формуванні фахівця на засадах інноваційної теорії, виробничої практики, стажування та інших напрямів підвищення освітньо-фахового рівня.

Мета технологічного бізнес-інкубатора – забезпечення сприятливих організаційно-економічних і кадрових умов для розвитку малого і середнього бізнесу, підвищення конкурентоздатності підприємств і компаній на ринку шляхом надання всебічної допомоги підприємцям на всіх стадіях організації і функціонування підприємств, сприяння формуванню і розвитку інфраструктури підтримки малого і середнього бізнесу, створення нових робочих місць.

Головними цілями створення технологічного інкубатора є:

- сприяння розробці продукції, заснованої на новітніх технологіях відповідно до профілю технологічного парку;
- сприяння продуктивним і процесорним інноваціям;
- економічне пожвавлення регіону;
- створення робочих місць чи завантаження існуючих;
- залучення не використовуваних виробничих і сервісних потужностей.

Висновки з даного дослідження. Людський капіталу – це інтелект, здоров'я, знання, якість життя та інші потенційні можливості, здібності людини до виконання певного виду діяльності. Активізація процесів перетворення знання в безпосередньо продуктивну силу розвитку економіки і суспільства, ознаменувала формування цілісної системи наукових поглядів, що отримала назву «економіка знань».

Розроблено освітній проект «Від учня до високкваліфікованого фахівця», який базується на використанні Бізнес-інкубатора, основне завдання якого полягає в поетапному підвищенні і утриманні високого освітньо-фахового рівня населення.

Мета учнівсько-студентського бізнес-інкубатора (УСБІ)- виховання ініціативних, творчо мислячих, професійно підготовлених, молодих підприємців і фахівців з активною позицією в житті та бажанням досягати успіху на основі використання технологій бізнес-інкубації, що сприяють формуванню навичок майбутніх організаторів, керівників і фахівців виробництва.

Мета стартап-інкубатора – підготовка випускників університету і одночасно бізнес-інкубатора до самостійної професійної розробки інноваційно - інвестиційних проектів, бізнес-планів та маркетингових програм з використанням інформаційних технологій, для започаткування власного бізнесу, чи реалізації їх на інноваційному ринку, або для безпосереднього впровадження у виробництво.

Мета технологічного бізнес-інкубатора – практична підготовка випускників університету і одночасно бізнес-інкубатора, з використанням виробничої практики і стажування на базових підприємствах.

Бібліографічний список

1. Андрєєв В.О. Результати програми розвитку бізнес-інкубаторів в Україні / В.О. Андрєєв // Розвиток науково-технологічних парків та інноваційних структур інших типів: Україна і світовий досвід: матеріали і міжнародної науково-практичної конференції (Львів, 3-5.11.02 р.). – Львів, ЛВЦНТЕІ, 2002. – С. 41-46.
2. Андрущенко В.П. Феномен інновацій: освіта, суспільство, культура : монографія / В.П. Андрущенко. – К. : Педагогічна думка. – 2008. – 472 с.
3. Гаташ В. Бізнес-інкубатор для маленьких і середніх інноваційних фірм. – Інтернет-ресурс. – Сайт «Дзеркала тижня». – [HTTP:// WWW.ZN.Kiev.UA](http://WWW.ZN.Kiev.UA)
4. Закон України «Про інноваційну діяльність» Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002, N 36, ст. 266
5. Мазур О.А. Технологічні парки. Світовий та український досвід / О.А. Мазур, В.С. Шовкалюк. – К. : Прок-Бізнес, 2009. – 70 с.

6. Стратегія інноваційного розвитку України на 2010-2020 роки в умовах глобалізаційних викликів / М.В. Стріха, В.С. Шовкалюк, Т.В. Боровіч, Ж.І. Дутчак, А.О. Сєдов. – К. : МОН, 2009. – 30 с.

7. Туган-Барановский М.И. Социальные основы кооперации / М.И. Туган-Барановский. – М. : Экономика, 1989. – 496 с.

8. Шумпетер Й. Теория экономического развития: (Исследование предпринимательства, прибыли, капитала, кредита, процента и цикла конъюнктуры) / Й. Шумпетер. – М. : Прогресс, 1982.

References

1. Andrieiev, V.O. (2002), "The results of the program development of business incubators in Ukraine" *Rozvytok naukovo-tekhnologichnykh parkiv ta innovatsiinykh struktur inshykh typiv: Ukraina i svitovyi dosvid: materialy i mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii* (Lviv, 3-5.11.02 r), Lviv, LVTsNTEI, pp. 41-46.

2. Andrushchenko, V.P. (2008), *Fenomen innovatsii: osvita, suspilstvo, kultura* [Phenomenon of innovation: education, society and culture], monograph, Pedahohichna dumka, Kyiv, Ukraine, 472 p.

3. Hatash, V., "Business incubator for small and medium-sized innovative firms", available at: <http://zn.kiev.ua>

4. The Law of Ukraine "On the innovation activity", Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine (BVR), 2002, no. 36, p. 266.

5. Mazur, O.A., Shovkaliuk, V.S. (2009), *Tekhnologichni parky. Svitovyi ta ukrainskyi dosvid* [Technological Parks. World and Ukrainian experience], Prok-Biznes, Kyiv, Ukraine, 70 p.

6. Strikha, M.V., Shovkaliuk, V.S., Borovich, T.V., Dutchak, Zh.I., Siedov A.O. (2009), *Stratehiia innovatsiinoho rozvytku Ukrainy na 2010-2020 roky v umovakh hlobalizatsiinykh vyklykiv* [The strategy of innovative development of Ukraine for 2010-2020 in terms of Global Challenges], MON, Kyiv, Ukraine, 30 p.

7. Tugan-Baranovskiy, M.I. (1989), *Sotsialnyye osnovy kooperatsii* [Social bases of cooperatives], Ekonomika, Moscow, Russia, 496 p.

8. Shumpeter, Y. (1982), *Teoriya ekonomicheskogo razvitiya: (Issledovaniye predprinimatel'stva, pribyli, kapitala, kredita, protsenta i tsikla kon'yunktury)* [Theory of Economic Development: (Study of entrepreneurship, profits, capital, credit, interest and cycle conjuncture), Progress, Moscow, Russia.

Смоленюк Р.П. СТВОРЕННЯ БІЗНЕС-ІНКУБАТОРА В СТРУКТУРІ ТЕХНОПАРКУ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ПОТЕНЦІАЛУ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ

Мета. Обґрунтування процесу створення і структури бізнес-інкубатора для підвищення потенціалу людського капіталу.

Методи дослідження. В процесі дослідження використано систему методів. Зокрема, загальнонаукові методи застосовано при обґрунтуванні ролі і значення бізнес-інкубаторів та вивченні процесу зародження і становлення стартап-інкубаторів; економіко-аналітичні методи - при формуванні структури бізнес-інкубатора (учнівсько-студентського бізнес-інкубатора, стартап-інкубатора та технологічного інкубатора); організаційно-економічні методи – при визначенні сутності і механізму функціонування бізнес-інкубатора.

Результати. Встановлено, що людський капіталу – це інтелект, здоров'я, знання, якість життя та інші потенційні можливості, здібності людини до виконання певного виду діяльності. Розроблено освітній проект «Від учня до висококваліфікованого фахівця», який базується на використанні Бізнес-інкубатора, основне завдання якого полягає в поетапному підвищенні і утриманні високого освітньо - фахового рівня населення. Визначено мету учнівсько-студентського бізнес-інкубатора (УСБІ)-виховання ініціативних, творчо мислячих, професійно підготовлених, молодих підприємців і фахівців з активною позицією в житті. Обґрунтовано мету стартап-інкубатора – підготовка випускників університету до самостійної професійної розробки інноваційно - інвестиційних проектів, бізнес-планів та маркетингових програм. Визначено мету технологічного бізнес-інкубатора – практична підготовка випускників університету до професійної діяльності.

Наукова новизна. Використано комплексний підхід до створення бізнес-інкубатора в структурі технопарку для підвищення потенціалу людського капіталу.

Практична цінність. Отримані результати дослідження сприяють підготовці творчо мислячих, професійно підготовлених, молодих підприємців і фахівців з активною позицією в житті для розвитку підприємництва.

Ключові слова: Бізнес-інкубатор, людський капітал, підприємництво, учнівсько-студентський бізнес-інкубатор, стартап-інкубатор, технологічний інкубатор.

Smoleniuk R.P. CREATION OF BUSINESS INCUBATOR IN THE STRUCTURE OF TECHNOPARK FOR INCREASING THE POTENTIAL OF HUMAN CAPITAL

Purpose. The aim of the article is substantiation of the process of creating and the structure of business incubator for enhancing the potential of human capital.

Methodology of the study. The system of methods was used in the process of the study. In particular, general and scientific methods were applied for substantiation the role and importance of business incubators and the study of the origin and formation process of startup incubators; economic and analytical methods – in determining the structure of business incubator (pupil and student business incubator, startup of incubator and technology incubator); organizational and economic methods – in determining the nature and mechanism of functioning business incubator.

Findings. It has been established that human capital is the intellect, health, culture, quality of life and other potential possibilities, the human ability to perform a certain kind of activity. It has been developed the educational project “From pupil to highly qualified specialist”, that is based on the use of business incubator, whose main task is to gradually raise and hold high educational and professional level of the population. It has been defined the purpose of pupil and student business incubator (PSBI) – upbringing initiative, creatively thinking, professionally trained young entrepreneurs and specialists with an active position in life. It has been substantiated the purpose of startup incubator – training graduates of the university for independent professional development of innovative and investment projects, business plans and marketing programs. It has been defined the purpose of the technological business incubator – practical training of university graduates for professional careers.

Originality. The integrated approach to the creation of the business incubator in the structure of technopark for enhancing the potential of human capital was used in the article.

Practical value. The obtained research results contribute to the preparation of creative thinking, professionally trained, young entrepreneurs and professionals with an active position in life for entrepreneurship development.

Key words: business incubator, human capital, entrepreneurship, pupil and student business incubator, startup incubator, technology incubator.

Смоленюк Р.П. СОЗДАНИЕ БИЗНЕС - ИНКУБАТОРА В СТРУКТУРЕ ТЕХНОПАРКА ДЛЯ ПОВЫШЕНИЯ ПОТЕНЦИАЛА ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО КАПИТАЛА

Цель. Обоснование процесса создания и структуры бизнес - инкубатора для повышения потенциала человеческого капитала.

Методы исследования. В процессе исследования использована система методов. В частности, общенаучные методы применены при обосновании роли и значения бизнес - инкубаторов и изучении процесса зарождения и становления стартап- инкубаторов; экономико - аналитические методы - при формировании структуры бизнес- инкубатора (ученическо - студенческого бизнес-инкубатора, стартап- инкубатора и технологического инкубатора); организационно - экономические методы - при определении сущности и механизма функционирования бизнес- инкубатора.

Результаты. Установлено, что человеческий капитал - это интеллект, здоровье, знания, качество жизни и другие потенциальные возможности, способности человека к выполнению определенного вида деятельности. Разработан образовательный проект «От ученика до высококвалифицированного специалиста», который базируется на использовании Бизнес - инкубатора, основная задача которого заключается в поэтапном повышении и удержании высокого образовательно - профессионального уровня населения. Определены цели ученическо - студенческого бизнес - инкубатора (УСБИ) - воспитание инициативных, творчески мыслящих, профессионально подготовленных, молодых предпринимателей и специалистов с активной позицией в жизни. Обоснованы цели стартап - инкубатора - подготовка выпускников университета к самостоятельной профессиональной разработки инновационно - инвестиционных проектов, бизнес - планов и маркетинговых программ. Определены цели технологического бизнес- инкубатора - практическая подготовка выпускников университета к профессиональной деятельности.

Научная новизна. Использован комплексный подход к созданию бизнес- инкубатора в структуре технопарка для повышения потенциала человеческого капитала.

Практическая ценность. Полученные результаты исследования способствуют подготовке творчески мыслящих, профессионально подготовленных, молодых предпринимателей и специалистов с активной позицией в жизни для развития предпринимательства.

Ключевые слова: Бизнес - инкубатор, человеческий капитал, предпринимательство, ученическо - студенческий бизнес- инкубатор, стартап- инкубатор, технологический инкубатор.